

NTM – räätälöity pohjoismaisiin olosuhteisiin

Anders Fogh (NAV/SEGES), Emma Carlén (NAV/Växa Sverige), Freddy Fikse (NAV/Växa Sverige) ja Terhi Vahlsten (NAV/Faba)

NTM:ä ovat olleet tekemässä suomalaiset, ruotsalaiset ja tanskalaiset maidontuottajat ja NTM on tehty heille, jotta maidontuotanto olisi mahdollisimman kannattavaa. Tämä onnistuu, kun tulot ja kulut ovat tasapainossa. NTM:n perusteella valitut sonnit sopivat parhaiten pohjoismaisiin tuotanto-olosuhteisiin.

Miten jalostetaan tulevaisuuden lehmä? Eri maissa ja eri jalostusorganisaatioilla on erilainen näkemys siitä, minkälainen lehmän pitää olla tulevaisuudessa. Tämä on ymmärrettävää, sillä hinnat ja tuotanto-olosuhteet ovat erilaiset. Laidunnukseen ja lyhyeen poikimakauteen perustuva maidontuotanto Uudessa-Seelannissa asettaa lehmälle erilaiset vaatimukset kuin pohjoismaiset olosuhteet. Tämän takia meillä on oma jalostusvoittemme, joka sopii parhaiten meidän olosuhteisiin ja meidän maidontuottajille. Se on nimeltään NTM.

Maidontuottajien tekemä – maidontuottajille tehty

Maidontuottajia Suomesta, Ruotsista ja Tanskasta kokoontui NAVin kutsumana suunnittelemaan NTM:n uudistamista. Prosessi kesti lähes kaksi vuotta ja alusta asti maidontuottajat ohjasivat sitä antamalla suuntaviivoja siitä miten tuotanto-olosuhteet ja tuotteiden hinnat kehittyvät tulevaisuudessa. Prosessin lopussa maidontuottajat hyväksyivät NTM:ään tehtävät muutokset holsteinille punaisille roduille ja jerseyille. Uudistettu NTM otetaan käyttöön marraskuun 2018 arvostelussa.

Räätälöity pohjoismaisille viljelijöille

Jos verrataan maidon hintaa muissa maissa ja Pohjoismaissa, niin pohjoismainen maidon hintataso on asteikon korkeammassa päässä. Samanaikaisesti maidon tuotantokustannukset ovat korkeat, kuluttajat vaativat korkealaatuista maitoa ja eläinten hyvinvoinnista puhutaan julkisesti. Lisäksi ilmasto on pohjoismaissa pääosin vähintään viileä, viime kesää lukuun ottamatta. Näiden syiden johdosta hintasuhteet ovat pohjoismaissa erityiset ja tämä on huomioitu NTM:ssä. Voidaan siis todeta, että NTM on räätälöity pohjoismaisiin olosuhteisiin.

Edistymistä taloudellisesti tärkeimmissä ominaisuuksissa

NTM sisältää monia ominaisuuksia, joissa edistyminen parantaa taloudellista tulosta. Esimerkiksi valkuais-tuotoksen paraneminen yhdellä indeksipisteellä, tarkoittaa noin 2 kg enemmän valkuaisista lypsykautta kohti. Meijerit maksavat lisävalkuaisesta, mutta samalla lisävalkuaisen tuottaminen vaatii lisäkuluja. Lisä-tuottojen ja lisäkulujen ero kertoo taloudellisen kannattavuuden. Samat laskelmat on tehty hedelmällisyy-delle, utareterveydelle ja kaikille muille NTM:ssä mukana oleville ominaisuuksille. On tärkeää muistaa, että kulujen vähentäminen, kuten eläinlääkintäkulujen, on aivan yhtä tärkeää kuin tuottojen kasvattaminen eli tuotoksen parantaminen. Molemmat vaikuttavat maidontuotannon kannattavuuteen.

Parempi taloudellinen tulos verrattuna muihin kokonaisjalostusarvoihin

NTM:n vahvuus on siinä, että se perustuu todellisiin hintoihin ja eri ominaisuuksien todelliseen fenotyyppi-seen tasoon vallitsevissa pohjoismaisissa olosuhteissa. Muissa maissa kuten Uudessa-Seelannissa tai USA:ssa, tuotanto-olosuhteet, fenotyyppinen taso eri ominaisuuksissa ja hintasuhteet ovat erilaiset ja nämä kaikki vaikuttavat näiden maiden kokonaisjalostusarvojen koostumukseen. Eroja löytyy mm. ruokinnasta, navettaolosuhteista, ilmastosta, eläinlääkintäkustannuksista ja maidon hinnoittelusta. Uuden-Seelannin tai USA:n parhaat sonnit parantavat varmasti perinnöllistä tasoa monissa tärkeissä ominaisuuksissa kuten tuotoksessa, terveydessä ja rakenteessa. Perinnöllinen edistyminen ei ole kuitenkaan taloudellisesti optimaalista eikä samanlaista kuin NTM:n avulla saavutettu perinnöllinen edistyminen. Verrattuna muihin euroop-

palaisten maiden kokonaisjalostusarvoihin, joissa tuotanto-olosuhteet ovat lähempänä pohjoismaisten olosuhteita, NTM antaa paremmat tulokset. Tämä johtuu siitä, että pienetkin erot taloudellisissa painotuksissa johtavat erilaiseen edistymiseen eri ominaisuuksissa. Lisäksi meillä kerätään suuria määriä tietoja ominaisuuksista, joita muualla ei tunneta tai jalosteta, kuten muut hoidot ja sorkkaterveys, ja tämän takia me pystymme jalostamaan taloudellista lehmää tasapainoisesti. Pohjoismaisten maidontuottajien kannattaa aina valita sonnit NTM:n perusteella. NTM:n perustuva valinta parantaa kaikkia taloudellisesti tärkeitä ominaisuuksia samanaikaisesti.